

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет
Кафедра фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Актуальні питання фтизіатрії і пульмонології»

2023/2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки фахівців

Рівень вищої освіти **Третій (освітньо-науковий) рівень**

Кваліфікація освіти **Доктор філософії**

Галузь знань **22 Охорона здоров'я**

Спеціальність **222 Медицина**

Професійна кваліфікація **Лікар**

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	ВК 10
Викладачі	д.мед.н., професор Островський М.М. к.мед.н., доцент Корж Г.З. к.мед.н., доцент Варунків О.І.
Електронна сторінка кафедри	https://ifnmu.edu.ua/uk/struktturni-pidrozdili-2/kafedry/kafedra-endokrynolohii
Контактний телефон кафедри	+380342-71-20-62
Е-mail кафедри	fip@ifnmu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова дисципліна
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС
Мова(и) навчання	Українська
Посилання на навчально-методичні ресурси кафедри	https://ifnmu.edu.ua/images/diyalnist_universitetu/naukova_robota/aspirantura_doctorantura/silabus/med/VK8_o.pdf
Матеріально-технічне забезпечення	Комп'ютерний клас, наявні 7 комп'ютерів, 9 планшетів Мультимедійний проектор для демонстрації ілюстративного матеріалу до практичних занять та лекцій; Базові відділення кафедри та кабінет фізіотерапевтичного лікування КНП «Івано-Франківський ОФПЦ»; Небулайзер; Пульсоксиметри; Пікфлуометри; Фонендоскопи; Ростомір; Вага.

Силабус навчальної дисципліни «Актуальні питання фтизіатрії і пульмонології»
для підготовки доктора філософії спеціальності 222 «Медицина»

Редакція 2023

Консультації	Середа з 16.00 до 17.30 згідно графіку відробок і консультацій
--------------	--

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Актуальні питання фтизіатрії і пульмонології» вивчається слухачами третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 222 «Медицина» й забезпечує здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших здібностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Дисципліна спрямована на розвиток практичної компетенції слухачів до рівня усвідомленого фахового використання знань з пульмонології у професійній діяльності; засвоєння основних навичок роботи з хворими; розвиток у здобувачів освіти соціальних навичок (softskills) та здатності використовувати їх, як засіб позитивного впливу та мотивації при роботі з хворими та їх родичами.

Знання, отримані при вивченні курсу дозволять здобувачам опанувати: сучасними методиками наукових теоретичних, експериментальних і статистичних наукових досліджень, етапами дослідження і моделюванням функціонування систем організму, сучасним дослідним устаткуванням і приладами.

Предметом вивчення дисципліни є діагностика, лікування, профілактика пульмонологічної патології.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Актуальні питання фтизіатрії і пульмонології» має зв'язки з такими дисциплінами: «Мікробіологія», «Патологічна анатомія», «Патологічна фізіологія», «Пропедевтика внутрішніх хвороб», «Внутрішня медицина», «Рентгенологія», «Фармакологія», «Епідеміологія», «Гігієна», «Громадське здоров'я та управління охороною здоров'я».

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: оволодіти поглибленими професійними знаннями, науковим і культурним кругозором рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії, зокрема шляхом засвоєння знань основних концепцій, теоретичних та практичних проблем, історії розвитку пульмонології та сучасним станом розвитку наукової літератури за обраною спеціальністю «Пульмонологія».

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- здобути глибокі знання і систематичне розуміння пульмонології за напрямом та тематикою досліджень та майбутньої професійної діяльності;
- оволодіти термінологією у пульмонології та з досліджуваного наукового напрямку;
- поглиблено вивчити новітні методи дослідження та лікування у пульмонології;
- визначати етіологічні та патогенетичні фактори розвитку пульмонологічної патології;
- здобути фундаментальні знання щодо розвитку та впровадження молекулярно-генетичних, біохімічних, імунологічних та імуногістохімічних методів діагностики в пульмонології;
- аналізувати клінічну картину пульмонологічної патології, виявляти його ускладнення;
- складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень оцінювати прогноз щодо життя та працездатності хворих;
- проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз;
- визначати тактику ведення хворого при пульмонологічній патології;
- діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах у пульмонології;
- проявити здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню;
- бути ознайомленими з діючими законодавчими актами України про вищу освіту і концепцією адаптації української вищої школи до Загальноєвропейського простору вищої освіти;
- вміти формувати науковий світогляд та методологію педагогічної діяльності та професійної компетентності;
- оволодіти основними формами, методами та прийомами навчального процесу, їх оптимальне застосування;
- засвоїти специфіку викладацької діяльності у вищій школі;
- виховання загальної і професійної культури майбутнього викладача вузу.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Предмет «Актуальні питання фізіотерапії і пульмонології» спрямований на оволодіння здобувачами такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до науково-професійного вдосконалення.

ЗК 2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу наукової інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї, розробляти та управляти проектами.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність здійснювати аналітичну та експериментальну наукову діяльність, організовувати, планувати та прогнозувати результати наукових досліджень.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК 7. Здатність використовувати академічну українську та іноземну мову з метою здійснення наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів у професійній, науковій і педагогічній діяльності.

ЗК 8. Уміння спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичному аналізі інформації.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, вести здоровий спосіб життя.

Фахові (спеціальні) компетентності:

фахові компетентності:

СК 1. Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом медицини та освітньою діяльністю в галузі охорони здоров'я.

СК 2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези.

СК 3. Здатність формулювати дослідницьке питання, його новизну, розробляти проект наукового дослідження.

СК 4. Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей і завдань наукового проекту.

СК 5. Володіння сучасними методами наукового дослідження в медицині.

СК 6. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їхній аналіз та узагальнення.

СК 8. Здатність презентувати результати наукових досліджень в усній та письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

СК 10. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій і їхнє використання в професійній медичній діяльності. Лідерство у керуванні колективом.

СК 11. Дотримання етики та академічної доброчесності.

СК 12. Спроможність брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) у сфері власного наукового дослідження, медицини та охорони здоров'я загалом.

Програмні результати навчання

Навчальна дисципліна скерована на досягнення здобувачами наступних результатів навчання: *володіти методиками профілактики, діагностики, диференційної діагностики, знати методики лікування пульмонологічної патології та її ускладнень, практично оволодіти методикам реабілітації хворих з захворюваннями дихальної системи:*

ПРН 1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями при виконанні наукових досліджень у медицині.

ПРН 2. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності при проведенні наукового дослідження в медицині.

ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми медичної науки та практики, формулювати питання та визначати шляхи їхнього рішення.

ПРН 4. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

ПРН 5. Вміти генерувати нові ідеї чи процеси у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

ПРН 6. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН 7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

ПРН 8. Організовувати та виконувати оригінальне наукове дослідження.

ПРН 9. Пояснювати принципи, специфічність та адекватність методів дослідження, інформативність обраних показників.

ПРН 10. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового дослідження та освітньої діяльності.

ПРН 11. Застосовувати знання та розуміння для аналізу результатів наукових досліджень, уміти аналізувати, використовувати методи статистичного дослідження.

ПРН 12. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та різні інституції суспільства.

ПРН 13. Презентувати на високому рівні результати наукових досліджень у формі усних та постерних доповідей, публікацій.

ПРН 14. Користуватися основами патентознавства та захисту інтелектуальної власності.

ПРН 15. Розвивати та використовувати комунікацію в науково-професійному середовищі й громадській сфері.

ПРН 16. Демонструвати безперервний розвиток та самовдосконалення інтелектуального і загальнокультурного рівня, самореалізацію та високу ділову репутацію.

ПРН 18. Мати навички міжособистісних взаємодій у науковому середовищі, організувати роботу колективу, формуючи чіткі правила комунікації всередині та сприятливий мікроклімат для конструктивної взаємодії учасників.

ПРН 19. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ПРН 20. Дотримуватися академічної та професійної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

5.1. Структура навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік навчання	Кількість годин, з них				Вид контролю
		Всього год / кредитів ECTS	Лекції	Практ. заняття	Самостійна робота	
Денна	II	180/6	20	100	60	Іспит

* 1 кредит ECTS = 30 год.

Аудиторне навантаження - 55%

СРС – 45%

Дисципліна структурована на три модуля:

Модуль 1. Теоретичні основи пульмонології. Анатомофізіологічні особливості будови органів дихання.

Історія розвитку пульмонології. Предмет і зміст пульмонології, її значення для підготовки лікаря. Анатомічні особливості будови органів дихання. Бронхолегеневий апарат. Анатомія бронхів, легень, грудної клітини. Фізіологічні особливості будови органів дихання. Фізіологія дихання. Механізм дихання. Газообмін. Вікові особливості газообміну.

Модуль 2. Діагностика захворювань органів дихання.

Загальноклінічне дослідження. Збір анамнезу. Загальний огляд та огляд грудної клітки. Лабораторна діагностика. Рентгенологічна діагностика в пульмонології. Рентгенографія. Рентгеноскопія. Комп'ютерна томографія. Магнітно-резонансна томографія. Ангіопульмонографія. Функціональні методи дослідження. Оксигеметрія. Спірографія. Пікфлоуметрія. Ендоскопічні методи обстеження. Бронхоскопія. Торакоскопія. Диференційна діагностика в пульмонології

Модуль 3. Стандарти лікування патології органів дихання.

Принципи антибіотикотерапії. Бронхолітична терапія. Лікування бронхітів. Лікування пневмоній. Лікування ХОЗЛ. Лікування БА. Лікування плевральних випотів. Лікування нагнійних процесів в легенях. Лікування інтерстиційних захворювань легень. Лікування паразитарних захворювань легень. Лікування вродженої патології легень. Невідкладна допомога при астматичному стані, кровохарканні, набряку легень.

5.2. Тематичні плани

5.2.1. Тематичний план лекцій

№	Тема	К-сть год.
1	Історія розвитку пульмонології. Предмет і зміст пульмонології, її значення для підготовки лікаря. Анатомічні та фізіологічні особливості будови органів дихання. Особливості легеневої вентиляції. Вікові особливості газообміну	2
2	Патологія розвитку бронхолегеневого апарату. Вроджена та набута. Зміни функції легеневого апарату при вродженій патології легень.	2
3	Особливості загальноклінічного дослідження. Збір скарг, анамнезу захворювання. Складання плану обстеження. Правила огляду пацієнта, пальпація, перкусія, аускультация. Диференційна діагностика пульмонологічної патології.	2
4	Методи дослідження в пульмонології (рентгенологічна діагностика, комп'ютерна томографія, ендоскопічні методи обстеження, оксигеметрія, спірографія, пікфлоуметрія).	2
5	Антибіотикотерапія в пульмонології. Лікування пневмоній.	2
6	Бронхолітична терапія ХОЗЛ. Принципи терапії БА. SMART терапія.	2
7	Діагностика та лікування новоутворів в легенях	2
8	Діагностика та лікування нагнійних процесів в легенях.	2
9	Діагностика та лікування інтерстиційних захворювань легень	2
10	Діагностика та лікування вродженої патології легень	2
Всього		20

5.2.2. Тематичний план практичних занять

№	Тема практичного заняття	К-сть
		год
1	Історія розвитку пульмонології. Предмет і зміст пульмонології, її значення для підготовки лікаря. Анатомічні особливості будови верхніх дихальних шляхів. Їхня функція. Анатомічні особливості будови нижніх дихальних шляхів.	2
2	Будова бронхолегеневого апарату. Його функція. Кровопостачання, інервация органів дихання. Фізіологія дихання. Зовнішнє і внутрішнє дихання. Особливості легеневої вентиляції. Дифузія газів. Особливості дихальної функції при пульмонологічній патології.	2
3	Патологія розвитку бронхолегеневого апарату. Вроджена та набута. Зміни функції легеневого апарату при вродженій патології легень. Інші функції легень: метаболічна, терморегуляційна, всмоктуюча, гемокоагулююча, сскреторна, очисна і бар'єрна.	2
4	Загальноклінічне дослідження. Збір анамнезу. Загальний огляд та огляд грудної клітки. Пальпація, перкусія та аускультация. Особливості при різних патологіях органів дихання.	2
5	Лабораторна діагностика. Загальноклінічні та специфічні лабораторні дослідження. Дослідження харкотиння. Дослідження плеврального випоту.	2

6	Визначення газового складу крові. Діагностичне значення.	2
7	Функціональні методи дослідження. Спірографія. Пікфлоуметрія. Оксигеметрія. Покази та проти покази до проведення. Діагностичне значення. Показники функції дихання. Трактування відхилень.	2
8	Рентгенологічна діагностика в пульмонології. Рентгенографія. Рентгеноскопія. Комп'ютерна томографія. Магнітно-резонансна томографія. Бронхографія. Рентгенологічні симптоми та синдроми.	2
9	Особливості рентгенологічної картини при вогнищевих процесах в легенях, критерії диференційної діагностики.	2
10	Особливості рентгенологічної картини при дисемінованих процесах в легенях, критерії диференційної діагностики.	2
11	Особливості рентгенологічної картини при округлих та порожнистих утворах в легенях, критерії диференційної діагностики.	2
12	Рентгенологічна диференційна діагностика ателектазу та плеврального випоту.	2
13	Ендоскопічні методи обстеження. Бронхоскопія. Торакоскопія Покази та протипокази до проведення. Трактування результатів дослідження	2
14	Особливості узагальнення результатів обстеження та виставлення попереднього діагнозу	2
15	Принципи складання плану обстеження пацієнтів відповідно до патології.	2
16	Бронхіальна астма. Стандарти лікування бронхіальної астми. (Наказ МОЗ № 868 від 08.10. 2013) Засоби та механізми контролю.	2
17	ХОЗЛ, базова терапія, терапія загострень.	2
18	Астма-ХОЗЛ перехресний синдром. Лікування.	2
19	Вторинний БОС, особливості діагностики та лікування.	2
20	Пневмонії, класифікація, антибіотикотерапія.	2
21	Особливості перебігу та лікування пневмоній, спричинених COVID 19	2
22	ТЕЛА, ТЕГЛА, клініка, лікування.	2
23	Диференційна діагностика легеневого кровохаркання та кровотечі	2
24	Диференційна діагностика болевого синдрому в пульмонології	2
25	Диференційна діагностика задишки в пульмонології	2
26	Диференційна діагностика кашлю в пульмонології	2
27	Диференційна діагностика новоутворень в легенях	2
28	Диференційна діагностика плеврального випоту	2
29	Дифдіагностика плевриту та пневмотораксу.	2
30	ХЛС, легенева гіпертензія, причини розвитку, діагностика та основні підходи лікування.	2
32	Стафілококові і SARS пневмонії. Пневмонії у осіб з набутим імунodefіцитом Підходи лікування.	2
33	Мікози легень: кандидоміоз, аспергільоз, антиномікоз. Терапія паразитарних захворювань легень	2
34	Ідіопатичний легеневий фіброз. Європейські стандарти діагностики та лікування.	2
35	Саркоїдоз легень. Лікування.	2
36	Спадкові захворювання легень. Муковісцидоз. Принципи лікування	2

37	Гострий та хронічний абсцес легень, дифдіагностика, лікування.	2
38	Гангрена легень, діагностика, лікування.	2
39	БЕХ. Консервативне лікування.	2
40	Полікістоз легень. Гіпоплазія легень.	2
41	Принципи лікування вродженої патології легень.	2
42	Імунологічні методи обстеження в пульмонології.	2
43	Невідкладна допомога при кровохарканні та легеневій кровотечі	2
44	Невідкладна допомога при астматичному статусі	2
45	Невідкладна допомога при пневмотораксі, плевриті	2
46	Невідкладна допомога при набряку легень	2
47	Ендоскопічні методи лікування.	2
48	Фізіотерапевтичні методи лікування пульмонологічних хворих.	2
49	Основні принципи реабілітації пульмонологічних хворих	2
50	Іспит	2
	Всього з дисципліни:	100

5.2.3. Тематичний план самостійної позааудиторної роботи

№ п/п	Тема заняття	К-ть год.
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок, написання тез та рефератів за темою дисертації.	60
	Разом	60

5.3. Методи навчання

Методи навчання, які застосовуються викладачами кафедри фтизіатрії та пульмонології з курсом професійних хвороб ІФНМУ на заняттях, включають:

- загальнонауковий: загальнотеоретичні і компаративні методи (абстрагування і конкретизація, аналіз і синтез, порівняння, протипоставляння, структурування інформації;
- пошуковий, шляхом поетапного вирішення поставленої задачі.
- методологічний, який відображає рівень володіння методиками дослідження.
- пояснювально-ілюстративний метод, основу якого складають теоретичні знання набуті впродовж практичних занять на I-UI курсах, які унаочнюються впродовж практичної роботи з хворими;
- дослідницький шляхом самостійного вирішення поставленої проблеми, висуваючи ідеї, перевіряючи інформацію.
- метод проблемного викладу;
 - частково-пошуковий (евристичний) метод полягає в організації активного пошуку вирішення навчально-пізнавальних завдань;
 - метод самостійного спостереження, що передбачає самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання..
 - практичний метод, спрямований на досягнення завершального етапу процесу пізнання.
- симуляційне навчання за допомогою симуляційних тренінгів в НПЦ.
 - загальнологічний метод: аналіз та синтез - дані методи є базовими, а спектр їх застосування широким;
 - комунікативний метод, який зорієнтований на організацію адекватного процесу реального спілкування завдяки моделюванню основних клінічних ситуацій;
- вербальний метод навчання, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону.
 - проблемний виклад – моделювання клінічних випадків та пошук їхнього вирішення з позицій знань пульмонологічної патології;
 - евристичний метод – метод навчання, за якого певні елементи знань відомі заздалегідь, а здобувачі доповнюють, узагальнюють та розв'язують поставлені проблемні завдання;

5.4. Система оцінювання

5.4.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності

Поточну навчальну діяльність слухачів контролюють на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Рекомендовані до застосування такі засоби діагностики рівня підготовки: тестовий контроль (машинний та безмашинний), розв'язування ситуаційних задач, розшифровка рентгенограм органів грудної клітки, контроль практичних навичок, зокрема - уміння правильно проводити курацію хворого на пульс монологічну патологію, призначати та трактувати результати лабораторного та інструментального обстеження, обґрунтовувати діагноз на підставі аналізу клінічних та допоміжних методів обстеження.

Іспит складається з комп'ютеризованого тесту, усної відповіді на теоретичні питання, вирішення ситуаційної задачі, виконання практичного навичку

Під час оцінювання засвоєння кожної теми практичного 2-х годинного заняття аспіранту виставляються бали за багатобальною шкалою відповідно до критеріїв оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми практичного заняття, а саме тестовий контроль, індивідуальне усне опитування та виконання індивідуальних ситуаційних завдань.

За кожне 2-х годинне практичне заняття слухач може бути оцінений, в залежності від рівня показаних ним знань, від 0 до 2,4 балів. Мінімальний бал за практичне заняття 1,2. Допуск до іспиту – 58,8 балів.

Для контролю вхідного рівня знань кожен студент отримує індивідуальне тестове завдання (4 запитання, кожна правильна відповідь з яких оцінюється в 0,2 бали). Максимальний бал за тести - 0,8.

Усне опитування проводиться відповідно до переліку запитань, які виносяться на заняття. Максимальний бал 1,0. Оцінюються відповіді наступним чином:

Бали	Критерії оцінювання
0	Отримує слухач, який взагалі не володіє навчальним матеріалом
0,25	Отримує слухач який володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу, за допомогою викладача, відтворює на репродуктивному рівні
0,5	Отримує слухач, який володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний самостійно логічно відтворити деяку його частину
0,75	Отримує слухач, який може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання основних положень, може аналізувати навчальний матеріал, виправляти допущені помилки
1,0	Отримує слухач, який вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу

На кожному занятті проводиться тренінг шляхом відпрацювання **практичних навичок біля ліжка хворого**. Максимальний бал 0,6. Оцінювання таких завдань проводиться так:

Бали	Критерії оцінювання
0	Отримує слухач, який не виконав завдання або допустив помилки, зовсім не орієнтується в основному матеріалі.

0,2	Ставиться, коли слухач орієнтується в основній частині програмного матеріалу, з помилками відповідає на додаткові питання.
0,4	Передбачає також високий рівень знань, навичок і вмінь. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, помилки в неосновних питаннях.
0,6	Виставляється слухачу тоді, коли його відповіді чіткі, практичні вміння без жодних помилок, що вказує на бездоганне освоєння навчального матеріалу.

Сумарний бал виставляється на останньому занятті.

Засоби контролю по кожній темі:	Кількість балів за тему:
Тестовий контроль	0 – 0,8
Індивідуальне опитування	0 – 1,0
Практичні навички	0 – 0,6
Разом за тему	0-2,4
Мінімальний позитивний бал	1,2
Допуск до іспиту (сума балів за поточну навчальну діяльність)	58,8

5.4.2. Іспит, його форми та оцінювання

До іспиту допускаються аспіранти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з даної дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали при вивченні модуля не меншу за мінімальну кількість балів.

№	Засоби контролю	Кількість балів
1.	Тестовий контроль	0-35 (35 тестів)
2.	Індивідуальне опитування	0-30 (3 питання)
3.	Практичні навички	0-15
РАЗОМ		0-80

Кожен слухач відповідає на 35 запитань, які оцінюються по одному балу. База питань, які виносяться на іспит, надається студентам за місяць до початку його проведення, при цьому студенти мають можливість під час консультацій проходити пробні тестування.

Індивідуальне опитування проводиться викладачем, який приймає іспит, відповідно до переліку питань. Кожен студент отримує шляхом сліпого вибору по одному питанню з трьох блоків запитань. Відповідь на кожне запитання оцінюється від 0 до 10 балів:

Бал	Критерії оцінювання
0	Отримує слухач, який взагалі не володіє навчальним матеріалом
1	Отримує слухач який володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, викладає матеріал уривчастими реченнями
2	Отримує слухач, який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
3	Отримує слухач, який володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу, за допомогою викладача, відтворює на репродуктивному рівні
4	Отримує слухач, який володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
5	Отримує слухач, який може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може

	аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
6	Отримує слухач, який здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
7	Отримує слухач, який вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок
8	Отримує слухач, який вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці, самостійно виправляє допущені помилки
9	Отримує слухач, який вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
10	Отримує слухач, який самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем

Оцінювання **практичних навичок** здійснюється відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни та оцінюється від 0 до 15 балів.

Бал	Критерії оцінювання
0	Слухач взагалі не володіє навчальним матеріалом.
1	Слухач володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, виявляє здатність викласти незначну частину навчального матеріалу на елементарному рівні.
2	Слухач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, яку відтворює на репродуктивному рівні.
3	Слухач володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу, за допомогою викладача, відтворює на репродуктивному рівні.
4	Слухач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину.
5	Слухач може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
6	Слухач може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
7	Слухач здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.
8	Слухач вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача.
9	Слухач вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок.
10	Слухач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці, самостійно виправляє допущені помилки.
11	Слухач вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

12	Слухач виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
13	Слухач вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності.
14	Слухач вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
15	Слухач виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Максимальна кількість балів, яку може набрати слухач при складанні іспит, становить 80. Іспит вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи слухачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, а також на кандидатському іспиті. Бали за індивідуальні завдання нараховуються лише при успішному їх виконанні та захисті. Вони додаються до суми балів, набраної за поточну навчальну діяльність.

Максимально 2,4 бали слухач може одержати за підготовку тез та рефератів за темою дисертації.

6. Політика навчальної дисципліни

Викладання дисципліни «Актуальні питання фтизіатрії і пульмонології» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному медичному університеті».

Націлена на розвиток практичних компетенції майбутнього лікаря-пульмонолога, вибіркова дисципліна надає практичну базу у галузі охорони здоров'я, що у свою чергу сприяє ефективній підготовці слухачів до роботи з хворими.

Дисципліна включає лекції, практичні заняття та самостійну роботу. На практичному занятті викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних питань і формує вміння та навички їх практичного застосування при роботі з хворими. Для проведення практичних занять колективами кафедр створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для слухачів з підготовки і роботи на практичному занятті, що містять алгоритми виконання практичної роботи (див. за покликанням на с. 4). Самостійна робота – основний спосіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Для її успішного виконання кафедрами створено методичні вказівки з підготовки СПРС, що містять алгоритми виконання практичної роботи (див. за покликанням на с. 4).

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється слухачам за дисципліну, становить по 200 балів, яка є сумою балів за роботу на практичних заняттях та індивідуальну самостійну роботу (max120), а також балів, отриманих за підсумковий контроль (max 80). Допуск до ПМК передбачає отримання принаймні мінімального підсумкового балу (min 58,8).

Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані слухачем упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку. Відпрацювання пропущених занять та негативних оцінок відбуваються на кафедрі фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб кожної середи з 16.30 до 18.00 у чергового викладача шляхом усного опитування та перевірки письмових завдань із пропущеної теми. Аспірант, який не набрав мінімального балу за поточну діяльність з усіх трьох модулів чи має невідпрацьовані пропуски практичних занять, до здачі екзамену не допускається. У такому випадку до призначеної дати складання екзамену слухач користується повторним правом отримати допуск на екзамену на консультаціях викладачів (щосереди о 16.30).

Перезарахування дисципліни «Актуальні питання фтизіатрії і пульмонології» здійснюється лише за умови відпрацювання всіх пропущених занять.

Здобувач наукового ступеня *доктор філософії* повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Недопустимими є будь-які дії, сутність яких полягає у наданні або отриманні несанкціонованої допомоги або нечесної переваги у будь-якій формі академічної роботи (*академічне шахрайство*), фальсифікація результатів досліджень, посилок у власних публікаціях, надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої чи наукової діяльності, оприлюднення наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (*академічний плагіат*), оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення здобувача, списування будь-яких письмових робіт інших здобувачів (у тому числі будь-яких письмових завдань, що виконуються здобувачами у межах навчального процесу під час проміжного та підсумкового контролю

знань відповідно до програми навчальної дисципліни, а також під час державних екзаменів тощо).

Заохочується активність, ініціативність, творчий та науковий підхід.

7. Перелік навчально-методичної літератури

7.1. Основна

1. Наказ МОЗ України № 555 від 27.06.2013 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ХОЗЛ"
2. Наказ МОЗ України № 868 від 27.06.2013 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при БА"
3. Наказ МОЗ України №128 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги на пневмонію".
4. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика», Київ, 2019.
5. Національний підручник для лікарів-інтернів: Внутрішні хвороби: Частина 1. Розділи 1-8 / – Київ: Видавництво Медицина, 2019. – 680 с. / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М., Островський М.М. та ін
6. Клінічна настанова НАМН України, МОЗ України «Хронічне обструктивне захворювання легень» - 2020 рік.
7. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги «Кашель у дорослих» (Наказ МОЗ України від 8 червня 2015 р. №327).
8. Наказ МОЗ України від 15.01.2014 № 34 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги «Гіпертонічний криз», «Гемофілія», «Гіпертермія», «Гіповолемічний шок», «Гостра дихальна недостатність», «Гострі отруєння», «Раптова серцева смерть», «Тромбоемболія легеневої артерії».
9. Бронхообструктивні захворювання у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, лікування. Навчальний посібник / За ред. Феценка Ю.І. – К., 2015. – 121с.
10. Невідкладна медична допомога у загальній лікарській практиці: навч. посібник для лікарів-інтернів, лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти та сімейних лікарів / І.С. Зозуля, Л.Ф. Матюха, С.В. Білецький та ін. – Київ: Наша родина плюс, 2015. – 496 с.
11. Делевська В. Ю. Фактори фіброзу та деградації екстрацелюлярного матрикса в прогресуванні хронічної серцевої недостатності у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень та артеріальну гіпертензію : дис. ... канд. мед. наук : 14.01.02 – Внутрішні хвороби / В. Ю. Делевська ; Харк. нац. мед. ун-т. – Харків, 2016. – 183 с.
12. Lekkerkerker, A. N. Cellular players in lung fibrosis [Text] / A.N. Lekkerkerker [et al.] // Curr. Pharm. Des. — 2012. — Vol. 18(27). — P. 4093–4102.
13. Duffield, J. S. Host responses in tissue repair and fibrosis [Text] / J. S. Duffield [et al.] // Annu. Rev. Pathol.—2013. — Vol. 8. — P. 241–276.
14. Sandbo, N. Actin cytoskeleton in myofibroblast differentiation: ultrastructure defining form and driving function [Text] / N. Sandbo, N. Dulin // Transl. Res. — 2011. — Vol. 158(4). — P. 181–196.
15. Internal medicine. I. Cecil, Russell L. (Russell La Fayette), 1881-1965. II. Goldman, Lee, MD. III. Ausiello, D. A. IV. Title: Textbook of medicine.

7.2. Додаткова

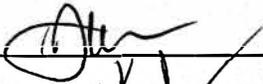
1. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. В 3 т. Том 3. «Нова книга», 2010. – 1006 с.
2. Пульмонологія в практиці сімейного лікаря : монографія / Ф.А. Звершхановський , Є.М. Стародуб, С.Є. Шостак, К.О. Калайджан. - Т. : ТДМУ: Укрмедкн., 2008. - 207 с. : іл, табл.
3. Клінічна пульмонологія / За ред. І.І. Сахарчука. – К.: Книга плюс, 2003.-368 с.
4. Хронічне обструктивне захворювання легень: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, терапія (проект національної угоди) / Ю. І. Феценко, Л. О. Яшина, О. Я. Дзюблик [та ін.] // Український пульмонологічний журнал. – 2013. – № 3. – Додаток. – С. 7–12

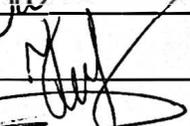
5. Фещенко Ю. І. Порівняльні дані про розповсюдженість хвороб органів дихання і медичну допомогу хворим пульмонологічного та алергологічного профілю в Україні за 2008–2009 рр. / Фещенко Ю. І., Линник М. І., Недоспасова О. П. – Київ, 2010. – 47 с.
6. Ендоскопія внутрішніх органів. Підручник/ За ред.. Євтушенко О.І. – К.: Вістка, 2010. - 336 с.
8. Тітов І.І., Волошинський О.В., Глушко Л.В., Дацюк О.І., Алгоритми надання невідкладної допомоги у критичних станах: навчальний посібник, Вінниця, 2009. – 256 с.

7.3. Інформаційні ресурси

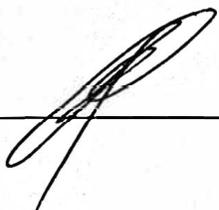
1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України <http://moz.gov.ua>
3. Реєстр медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги <http://mtd.dec.gov.ua>
4. Український журнал з проблем медицини праці <http://ioh.org.ua/journal>
5. Електронні ресурси Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського <http://nbuv.gov.ua/>
7. Тематичні розділи сайту Всесвітньої організації охорони здоров'я <http://who.int>
8. Сайт Національного інституту охорони праці (National Institute for Occupational Safety and Health) <http://niosh.com>
9. Тематичний розділ порталу Medscape http://www.medscape.com/index/list_6872_0

РОЗРОБНИКИ:

Професор кафедри д.м.н. _____ Микола ОСТРОВСЬКИЙ;

Доцент кафедри к.м.н. _____ Галина КОРЖ;

Доцент кафедри к.м.н. _____ Олександр ВАРУНКІВ;

В.о. завідувача кафедри
фтизіатрії і пульмонології з курсом
професійних хвороб
кандидат медичних наук, доцент _____ Мар'яна КУЛИНИЧ-МІСЬКІВ;